

NOTAT

18. december
2024

Sagsbehandler

Bilag 1 - Ny økonomitildelingsmodel på skoleområdet

Skole, klub og SFO besluttede i forbindelse med beslutning om økonomitildelingsmodel for skoleåret 2024/25 at fortsætte udviklingen af ny tildelingsmodel. Udvalget ønskede først og fremmest at arbejde videre med fordelingen af midler til specialundervisning.

I dette bilag fremlægges et forslag til en ny økonomitildelingsmodel på skoleområdet, som sendes i høring forud for endelig beslutning i februar.

I forslaget til ny økonomitildelingsmodel bibeholdes den klassebaserede tildelingsmodel samt tildeling af ledelse, administration samt midler til fx elevaktiviteter.

I den eksisterende ressourcefordelingsmodel er der midler til øvrige undervisningsaktiviteter og inklusionsmidler på skolerne, som bl.a. bruges til to-lærer ordning og supplerende undervisning.

I dag er hele specialundervisningsbudgettet placeret centralt. Dvs. når der visiteres én elev til et specialtilbud finansierer skolerne ikke noget af det.

Den nye model berører følgende:

- Ændring af det socioøkonomiske indeks og størrelsen af puljen til øvrige undervisningsaktiviteter og inklusionsmidler, der fordeles efter dette indeks.
- Indførelse af decentralt betalingsansvar af specialundervisning på skolerne.

Formålet med den nye model er at skabe incitament på skolerne til at segregere færre elever og skabe stærkere læringsfællesskaber. Endvidere at sikre en mere præcis fordeling af midlerne til supplerende undervisning, inklusion og specialundervisning til skolerne ud fra det socioøkonomiske indeks.

Fordeling af Øvrige undervisningsaktiviteter og inklusionsmidler på skolerne

De fleste kommuner har et element af socioøkonomisk tildeling i deres budgettildeling til elever i den almindelige undervisning. Den socioøkonomiske tildeling kan tage forskellige former, men tænkningen bag er typisk, at socioøkonomisk svage elever har brug for flere lærerressourcer end ressourcestærke elever, hvis de skal trives i og opnå et tilfredsstillende fagligt udbytte af den almindelige undervisning.

I puljen til "Øvrige undervisningsaktiviteter" og inklusion på skolerne, som i skoleår 24/25 svarer til 63 mio. kr., bliver der på nuværende tidspunkt fordelt 20,5 mio. kr. ud fra socioøkonomi.

Administrationen foreslår, at der fordeles mere ud fra det socioøkonomiske indeks, idet Index100 har beregnet et mere præcist socioøkonomisk indeks, som giver mindre udsving mellem skolerne i forhold til det tidligere beregnede fra Danmarks Statistik.

På baggrund af dette foreslås det, at Skole, klub og SFO sender følgende i høring:

- at fordele 52 % til øvrige undervisningsaktiviteter og inklusionsmidler til skolerne på baggrund af det socioøkonomiske indeks. Dette svarer til 30 mio. kr. ud af de 63 mio. kr. i skoleår 24/25.



Decentralt betalingsansvar af specialundervisning på skolerne

Frederikssund kommune har i skoleår 23/24 en faktisk segregeringsgrad på 7,9 %. Dvs. 7,9 % af alle folkeskoleelever i Frederikssund kommune går i et specialtilbud. Den forventede segregeringsgrad som Index100 har beregnet er 6,2 %. Frederikssund kommune segregerer altså markant mere end det forventede ud fra kommunes socioøkonomiske sammensætning. Ligeledes segregerer Frederikssund kommune betydelige flere elever i forhold til de sammenlignelige kommuner opgjort i ECO nøgletallene, hvor den gennemsnitlige segregeringsgrad er 5,1%.

Et decentralt betalingsansvar på skolerne vil sige, at skolerne skal betale en del af udgiften til specialtilbuddene. Der vil i den forbindelse blive flyttet budget fra det centrale specialundervisningsbudget til skolerne, så der er midler til at finansiere det decentrale betalingsansvar på skolerne. Lykkes skolerne med at segregere færre elever end forventet vil de få økonomisk råderum til at skabe stærkere læringsfællesskaber.

En økonomitildeling med et decentralt betalingsansvar, skaber dermed en incitamentsstruktur, som kan være med til, at skolerne inkluderer flere elever i almenområdet. Dette kan få segregeringsgraden til at falde og give økonomisk råderum på skolerne til at skabe stærkere læringsfællesskaber.

Administrationen foreslår, at Skole, klub og SFO sender følgende i høring: at skolerne får et decentralt betalingsansvar af specialundervisning, som indrettes ud fra følgende dimensioner:

1. Elevafgrænsning: Skolerne har betalingsansvaret for elever bosiddende i det enkelte skoledistrikt.
2. Takstmodel: Skolerne betaler en lav takst for de billigste tilbud og en høj takst for de øvrige tilbud. Dvs. skolerne betaler ikke som udgangspunkt hele prisen for specialtilbuddet, men medfinansierer udgiften til specialtilbuddet.
3. Takst størrelse:
 - Lav takst = 143.000 kr.
 - Høj takst = 225.000 kr.
 - Dvs. hvis en elev bliver visiteret til gruppeordningerne, som fx Vendepunktet på Slangerup skole eller Falken på Trekløverskolen får skolerne en udgift på 143.000 kr., mens hvis eleven visiteres til en specialskole, som fx Kølholm får skolerne en udgift på 225.000 kr.
4. Undtagelser:
 - Anbragte elever
 - Elever i skole-dagbehandling
 - Elever på Skolen i Kæret (og andre elever med multihandikap)
 - 10. klasses elever
 - Dvs. ovenstående elever har skolerne ikke betalingsansvaret for, ud fra den antagelse, at skolerne som udgangspunkt ikke har mulighed for at inkludere disse.
 - Betalingsansvaret og dermed budgettet for disse elever er centralt placeret.
5. Tidshorisont for implementering: Gradvis indfasning over to år på grund af større økonomiske forskydninger mellem skolerne (se nedenfor under de økonomiske konsekvenser). Dvs. halv effekt i skoleår 25/26 og fuld effekt fra skoleår 26/27.
6. Størrelse af budgettildeling til det decentrale betalingsansvar på skolerne: Der lægges midler ud, så skolerne – samlet set – hverken vinder eller taber på det decentrale betalingsansvar i udgangsåret.
 - Dvs. der tages udgangspunkt i det aktuelle antal specialundervisningselever, som er omfattet af det decentrale betalingsansvar.
 - Det giver et budget til betaling af segregeringstakst på ca. 58,5 mio. kr. i skoleår 24/25 på skolerne. Det samlede specialundervisningsbudget i 2025 er på 151,7 mio. kr.

7. Fordeling af midlerne til skolerne: Budgettet på de omkring 58,5 mio. kr. til det decentrale betalingsansvar af specialundervisning foreslås fordelt ud på skolerne ud fra den forventede visitation til specialundervisning for hver skole.

De økonomiske konsekvenser på skolerne af ovenstående foreslåede model beskrives i det følgende.

De økonomiske konsekvenser af ændret fordeling af Øvrige undervisningsaktiviteter og inklusionsmidler på skolerne:

Hvis puljen bliver 30 mio. kr. og der benyttes Index100 beregnede socioøkonomiske indeks vil der være følgende økonomiske konsekvenser for skolerne:

Table 1: Konsekvenser på skolerne af ændret socioøkonomisk indeks og puljens størrelse

1.000 kr.	Socioøkonomi 30 mio. kr., 52% af "frie midler"
Fjordland	59
Jægerspris	-44
Slangerup	-384
Trekløver	140
Ådalen	231

Økonomiske konsekvenser af decentralt betalingsansvar af specialundervisning på skolerne

Ud fra den foreslåede indretning af det decentrale betalingsansvar af specialundervisning på skolerne vil der være følgende økonomiske konsekvenser:

Tabel 2: Økonomiske konsekvenser ved decentralt betalingsansvar

1.000 kr.	Tildeling til betaling af segregeringstakst	Udgift til betaling af segregeringstakst	Gevinst/tab på decentralt betalingsansvar	Pct. af samlet skolebudget ekskl. ledelse
Fjordland	10.133	8.323	1.810	4,6%
Jægerspris	10.001	13.456	-3.455	-13,8%
Slangerup	11.168	12.474	-1.306	-2,9%
Trekløver	17.513	15.212	2.301	5,2%
Ådalen	9.669	9.019	650	1,3%
I alt	58.484	58.484	0	0%

Dvs. Jægerspris skole vil fx få tildelt 10,0 mio. kr. ud fra den forventede visitation til specialundervisning, men den faktiske udgift vil være 13,5 mio. kr. Dette skyldes højere faktisk visitation end hvad der er forventet i forhold til visitation til specialtilbud. Dvs. et tab på 3,5 mio. kr. Omvendt vil Trekløverskolen få tildelt 17,5 mio. kr., men har faktiske udgifter på 15,2 mio. kr. Altså en gevinst på 2,3 mio. kr., som vil kunne bruges til stærkere læringsfællesskaber på skolen.

En del af de segregerede elever går i nuværende 8. og 9. klasse. Disse elever vil forventeligt gå ud af deres specialtilbud i løbet af nuværende og kommende skoleår. Det vil reducere betalingsansvaret for skolerne, under den forudsætning at der ikke visiteres et tilsvarende antal nye elever. Reduktionen i antal segregerede elever vil give muligheder for at skolerne kan prioritere ressourcerne, således at flere inkluderes i den almene folkeskole.

På Jægerspris og Slangerup skole, som er de skoler, som har et tab i forhold til det decentrale betalingsansvar, vil afgang af specialelever fra 8. og 9. klasse betyde, at de i slutningen af skoleår 25/26, vil kunne indhente forskellen mellem det forventede antal visiterede elever og det faktiske antal visiterede elever, så frem der ikke visiteres nye elever i lige så høj grad som tidligere til specialtilbud.

De tre øvrige skoler, Fjordland, Trekløver og Ådalen, har alle en gevinst i forhold til det decentrale betalingsansvar. Dvs. ressourcer, som kan anvendes på skolerne til stærkere læringsfællesskaber.